

Bůh, který se nám zjevuje

Texty na tento týden: 2Pt 1,20.21; 2Tm 3,16.17; Gn 1,26; 1,1; J 3,16.17

Základní verš

„Mnohokrát a mnohými způsoby mluvíval Bůh k otcům ústy proroků; v tomto posledním čase k nám promluvil ve svém Synu, jehož ustanovil dědicem všeho a skrze něhož stvořil i věky.“ (Žd 1,1.2)

Hlavní myšlenka

Je důležité znát, jak byla inspirovaná Bible. Je však o mnoho důležitější, abychom prožívali vztah s Bohem, který se nám prostřednictvím inspirovaného poselství zjevuje.

„Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou“ (Ž 19,2). To je pravda. Nebesa a obloha nám však neřeknou, že Bůh nás miluje, že za nás zemřel a dělá vše pro to, aby nás zachránil od důsledků našich nesprávných rozhodnutí.

Boha může člověk poznávat z různých zdrojů, tím nejdůležitějším je však Bible. Obsahuje velké pravdy hlavně o Božím charakteru a jeho působení na tomto světě. Pokud by nám Bůh o sobě nic nezjevil, nic bychom o něm nevěděli. Každý člověk na této planetě nějakým způsobem vnímá boj dobra se zlem. Ale jen z Písma se dozvídáme, že jde o velký spor mezi Kristem a satanem.

V této lekci se soustředíme na dvě věci. Tou první je, jak bylo Písmo inspirované, druhou pak, co nás Bible učí o Bohu, který ji inspiroval.

Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha

²⁰Toho si buďte především vědomi, že žádné proroctví v Písmu nevzniká z vlastního pochopení skutečnosti. ²¹Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, poslaní od Boha. (2Pt 1,20.21)

¹⁶Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, ¹⁷aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu. (2Tm 3,16.17)

Osobní studium

Apoštol Petr v 2Pt 1,20.21 říká, že proroctví ve Starém zákoně nemají lidský původ. Tvrdí, že proroci mluvili a psali na základě Božího vnuknutí. Text přímo říká, že psali „z popudu Ducha svatého“, což znamená, že podnět, impuls k napsání a obsah poselství dostali do Ducha svatého. Bibličtí autoři byli inspirováni Bohem.

Apoštol Pavel Timoteovi připomíná, že Bible je božského původu, je spolehlivá a má velký význam pro duchovní růst věřícího člověka. Pavel nenechává prostor pro žádné pochybnosti o pravdivosti, autoritě a původu Písma. Je důležité, že mluví o celém Písmu („veškeré Písmo“ – 2Tm 3,16). Pavel nedává možnost pro rozhodování či výběr, které části Bible budeme považovat za inspirované a které ne. Víme, že ne vše je pro nás závazné (například ceremoniální zákon). Ale to je úplně něco jiného, než kdybychom tvrdili, že některé části Bible jsou inspirované a jiné nejsou, nebo že některé části jsou méně inspirované než ostatní (ať už se tím myslí cokoliv).

Které klíčové poznatky o Písmu a jeho autoritě jsou obsaženy v textech v Mt 4,4.7.10; 22,41–46 a J 10,34.35?

Pro svoji víru potřebujeme základ. Pro nás křesťany je to Bible – největší měřítko a kritérium pravdy.

Aplikace

Kolik času trávíš čtením Božího slova a uvažováním nad ním? V kterých oblastech svého života se řídíš radami Bible? Zamysli se nad uplynulým dnem. Bylo pro tebe Písmo opravdu autoritou?

Inspirace

²⁰Toho si buďte především vědomi, že žádné proroctví v Písmu nevzniká z vlastního pochopení skutečnosti. ²¹Nikdy totiž nebylo vyřčeno proroctví z lidské vůle, nýbrž z popudu Ducha svatého mluvili lidé, posláni od Boha. (2Pt 1,20.21)

Osobní studium

Inspirovaná nejsou slova Bible, ale lidé, kteří je napsali. „Inspirace nepůsobí na lidská slova nebo výrazy, ale na člověka samotného, který je pod vlivem Ducha svatého naplněn myšlenkami. Avšak slova nesou pečeť myšlení jednotlivce. Boží myšlení je pronikavé. Boží myšlení a vůle se spojuje s lidským myšlením a vůlí; takto se stávají lidské myšlenky Božím slovem.“ (1SM 1)

Jak ti tento citát pomáhá pochopit působení biblické inspirace?

V souvislosti s inspirací se někteří lidé trápí s texty, které považují za problematické. Jde například o znění nápisu na Ježíšově kříži. Podle Matoušova evangelia zněl: „To je Ježíš, král Židů“ (Mt 27,37), v Markově evangelii pak: „Kráľ Židů“ (Mk 15,26) a v Lukášově evangelii: „Toto je král Židů“ (L 23,38). Jak máme chápat tyto rozdíly?

Bible říká, že „veškeré Písmo“ (2Tm 3,16) je inspirované Bohem, a proto je spolehlivé. A přece můžeme najít tři varianty záznamu nápisu na Ježíšově kříži. Na tomto příkladu si můžeme velmi pěkně ukázat, jak funguje inspirace. Inspirace totiž dovoluje použít autorům odlišné výrazové prostředky na vyjádření té samé myšlenky nebo události tak, aby ji co nejlépe vylíčili a popsali. S takovými rozdíly se proto můžeme setkat v několika málo biblických textech, když se jedná o nějaké všeobecné vyjádření či popis – jako například u nápisu na kříži. Ale tam, kde je potřeba přesnost, se Bible vyjadřuje velmi jasně (například v 1Kr 6,1).

Ve Sk 1,18 a Mt 27,5 jsou zprávy o Jidášově smrti. V čem jsou odlišné?

Kritici Bible dlouho tvrdili, že tyto verše uvádějí o Jidášově smrti odlišné informace. Avšak výzkum starých rukopisů ukázal, že slovní spojení ve Sk 1,18, které je překládáno jako „pak se střemhlav zřítíl“, může také znamenat „opuchnout“. Je tedy možné, že když se Jidáš oběsil, našli jeho tělo až po nějaké době, kdy už bylo opuchlé, což způsobilo, že „jeho tělo se roztrhlo a všechny vnitřnosti vyhrězly“. V tomto případě však nejsou nejdůležitější detaily, ale skutečnost, že to s Jidášem dopadlo velmi špatně.

Někdy tedy může studium textů odhalit nový význam – a to, co vypadalo jako sporné, se může vyjasnit. V celé Bibli je však problematických míst jen několik. Mohou v nás ale vyvolávat dojem, že jsou to určité „chyby“ či „rozpory“. U těchto případů je proto rozumné, aby člověk zůstal pokorný a nesnažil se do textu vkládat to, co tam není.

Aplikace

Jsou lidé, kteří ztratili svou víru proto, že se soustředili na „problematické“ texty a nepodstatné detaily. Nejsme povoláni, abychom „soudili“ Boží slovo; jsme vyzváni, abychom ho poslouchali. Co děláš, když při čtení Písma narazíš na věci, kterým nerozumíš?

Tajemství trojjediného Boha

I řekl Bůh: „Učiňme člověka, aby byl našim obrazem podle naší podoby.“ (Gn 1,26)

Osobní studium

Je důležité, abychom pochopili, jak inspirace působí. Je však jen prostředkem, jenž nám ukazuje na cíl, kterým je poznání Boha. Vědomosti a informace o tom, jak byla Bible napsána, ale dokonce i hluboké pochopení biblických pravd, nám není k ničemu, pokud Boha neznáme osobně (J 17,3).

Z Bible je nade všechnu pochybnost zřejmé, že Bůh je jeden. Výraz, který Bible používá, když mluví o Bohu, vylučuje jakýkoli náznak mnohobožství (viz Dt 6,4 a Mk 12,29). Je jen jeden Bůh. Celkový obraz, který nám Písmo předkládá, naznačuje, že slovo „jeden“ znamená spíše vnitřní jednotu.

Přečti si Gn 1,26; 3,22; 11,7; J 1,1–3.18; 20,28; 2K 13,13 a Mt 28,19. Co tyto texty říkají o Bohu?

Starozákonní zmínky o pluralitě Boha odhalují něco ze samotné podstaty Boží přirozenosti. Když je spojíme s novozákonními výroky o Ježíši Kristu a Duchu svatém, uvědomíme si, že je toho mnoho, co o Bohu ještě nevíme a zřejmě nikdy nepochopíme. Boží trojjednost je jedno z mnoha tajemství, se kterým se musíme naučit žít. To, co nám Bible o Bohu zjevuje – včetně trojjediné Boží podstaty – není podkladem pro naše filozofování a spekulování, ale slouží k prohloubení našeho chápání a zažívání Božího působení v našem životě, zvláště jeho díla vykoupení.

Aplikace

V tomto složitém světě má každý z nás mnoho otázek, na které může dát odpověď jedině Bůh. Některé z nich jsou možná dětinské (Budou v nebi zvířata?), jiné jsou však závažné a bolestivé (Proč se mi stalo toto neštěstí?). Které otázky jsou pro tebe nejdůležitější? Co děláš se svými otázkami? Jak se můžeš naučit Bohu důvěřovat, ačkoliv ještě nepřišel čas, ve kterém na své otázky dostaneš odpovědi?

Náš Stvořitel

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. (Gn 1,1)

Osobní studium

Bible nám o Bohu zjevuje skutečnosti, které se nedozvíme nikde jinde. Jednou z nich je vyjádření, že Bůh je Stvořitel. Je to vlastně první výrok, který je o Bohu v Bibli zaznamenán: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi“ (Gn 1,1).

Na tomto textu je zajímavé, že Bible předpokládá existenci Boha, aniž by se jí snažila jakkoliv dokázat. Bible věnuje velký prostor popisu toho, jaký Bůh je. Zjevuje nám Boha a jeho charakter prostřednictvím jeho postoje k hříšnému lidstvu. Nepotřebuje však dokazovat, že Bůh existuje. Jeho existenci prostě předpokládá.

Bibličtí autoři nám ukazují, jakou úlohu sehrává Písmo v našem poznávání Boha (viz Žd 11,6 a Ř 10,17). Jistota a přesvědčení o Boží existenci nemůže vycházet jen z logických argumentů. Bible učí, že přesvědčení o Boží existenci získávají lidé na základě vlastního prožívání a zkušeností, když na jejich srdce a mysl působí Duch svatý. Mnohokrát se stává, že lidé nejprve uvěří v Boha, a teprve potom začnou stavět logický a intelektuální základ pro svou víru v Boha.

Které další Boží vlastnosti nám zjevuje Písmo? (Mal 3,6; Jk 1,17; 1J 4,8.16 a 2Pa 6,18)

Aplikace

Zamysli se nad Božími vlastnostmi, jak jsou představeny v Písmu. Které z nich můžeš poznat i z jiných zdrojů – například z přírody či vlastní zkušenosti? Co ti tvoje odpověď prozrazuje o tom, jak je důležité, abychom věděli, jaký Bůh skutečně je?

Boží činy

¹⁶Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. ¹⁷Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen. (J 3,16.17)

Osobní studium

I při běžném čtení Bible zjistíme, že Bůh aktivně zasahuje do života lidí i dění na této zemi. Bůh není vzdálený, izolovaný, někde mimo nás – jak to učili někteří starověcí Řekové či někteří křesťanští teologové. I když se radikálně liší od toho, co stvořil, navázal s lidmi důvěrný vztah.

Bible nám Boha představuje jako našeho Stvořitele, který je se světem pevně spojený. Pokus se najít v Bibli texty o Božích činech na této zemi, které mají souvislost s velkým sporem. Nezapomeň na následující pasáže.

Gn 11,9

Gn 19,24

Ex 3,1–14

J 3,16

1Te 4,17

Bible nám představuje Boha, který je s lidstvem úzce spjatý. Velký spor je v podstatě o tom, co všechno Bůh dělá, aby zachránil lidstvo z otroctví hříchu a satana. Od prvního činu při stvoření země (Gn 1,1) přes kříž (J 19,18) až po novou zemi (2Pt 3,12.13). Bible jasně ukazuje, že Bůh má k člověku blízký vztah.

Aplikace

Jaká je tvoje osobní zkušenost s Božím konáním v tomto světě? V čem vidíš jeho působení – jak ve svém životě, tak u ostatních lidí? Jak se můžeš naučit těšit se a radovat z Boží blízkosti a důvěrného vztahu s ním?

Podněty k zamyšlení

V knize Život naplněný pokojem si přečti kapitolu Nebezpečí spekulativního poznání (ŽNP 226–233; MH 427–438) a dále Úvod v knize Velké drama věků (VDV 9–13; GC 5–7).

„Bůh se rozhodl sdělit svou pravdu světu prostřednictvím lidí. Duch svatý vybral vhodné jedince a dal jim potřebné schopnosti, aby mohli vykonat svěřený úkol. Vedl jejich myšlení při volbě námětu, o kterém mluvili a psali. Poklad světil hliněným nádobám, přesto však pochází z nebe. Boží svědectví je podáváno nedokonalou lidskou řečí, přesto je to Boží svědectví. Poslušný věřící člověk v něm postřehne slávu Boží moci, plnou milosti a pravdy. Bůh ve svém slovu poskytuje lidem vědomosti potřebné ke spasení. Písmo svaté je proto třeba přijímat jako autoritativní, neomylné zjevení Boží vůle. Je měřítkem charakteru, zjevuje věrouku a je zkušební kamenem pro posuzování zkušeností. Veškeré Písmo pochází z Božího Ducha a je dobré k učení, k usvědčování, k nápravě, k výchově ve spravedlnosti, aby Boží člověk byl náležitě připraven ke každému dobrému činu.“ (2Tm 3,16.17)“ (VDV 10; GC 8.9).

Otázky k rozhovoru

- 1. Uvažujte společně o tom, zda se můžeme spolehnout na své úsudky o Bohu, ke kterým jsme dospěli z nebiblických zdrojů. Z kterých jiných zdrojů jej můžeme poznat? Jak si můžeme být jisti, že získané informace jsou správné?*
- 2. Proč je jakýkoliv názor, který popírá nadpřirozený svět, v rozporu s Božím slovem?*
- 3. Věda i technika jsou v mnoha oblastech pro lidstvo požehnáním. Někdy nám věda pomáhá lépe pochopit Boží moc. (Například nám ukazuje, jak je lidské tělo nesmírně složité.) Kde jsou hranice toho, co nám může věda zprostředkovat o Bohu? A kdy se věda dostává do rozporu s tím, co nám zjevuje o Bohu Bible?*
- 4. Proč je biblické poselství o trojjediném Bohu (bez ohledu na to, že ho plně nedokážeme pochopit a představit si ho) tak důležité? Přemýšlejte o tom, co by to pro křesťanství znamenalo, kdyby Kristus nebyl pravý Bůh.*